

19. december 2018

Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om udlæg af sommerhusområder og styrket naturhensyn

I forlængelse af aftalen om *Danmark i bedre balance* (regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti) fra juni 2016 er aftaleparterne enige om følgende opfølgning fsva. udlæg af sommerhusområder og styrket naturhensyn, herunder Grønt Danmarkskort og mere bynær drikkevandsskov.

1. Udlæg af sommerhusområder

Sommerhusområder er omdrejningspunktet for turisme udenfor de større byer. For at give bedre vilkår for turismeerhvervet er der med planlovsændringen fra 2017 åbnet op for udlæg og omplacering af kystnære sommerhusområder. Med ændringen fra 2017 giver planloven således mulighed for udlæg af op til 6.000 sommerhuse i kystnærhedszonen under forudsætning af, at kommunerne lader områder med mindst 5.000 ubebyggede sommerhusgrunde tilbageføre. De nye sommerhusområder skal udlægges ved landsplandirektiv.

1.1 Fordeling af sommerhusgrunde

Med henblik på udlæg og omplacering af sommerhusgrunde er der gennemført en ansøgningsrunde blandt landets kystkommuner med ansøgningsfrist i oktober 2017. 25 ud af landets kystkommuner har ansøgt. Heraf opfylder 20 kommuner ansøgningskriterierne, mens 5 kommuner ikke har baseret ansøgningen på en vedtaget kommuneplanstrategi – hvilket er et krav i loven – og derfor afvises.

De 20 kommuner ansøger samlet set om udlæg af 2.893 grunde og om tilbageførsel af i alt 1.437 ubebyggede sommerhusgrunde.

Aftaleparterne er enige om, at kommuner, der anviser sommerhusgrunde til tilbageførsel, vil få mulighed for at udlægge et tilsvarende antal nye sommerhusgrunde i forholdet 1:1 i det omfang, de har ansøgt herom. Ansøgninger om i alt 1.173 sommerhusgrunde imødekommes således gennem omplacering af grunde 1:1 i samme kommune.

Efter planloven kan der udlægges i alt 1.000 ekstra sommerhusgrunde uden modgående tilbageførsel. Aftaleparterne er enige om, at udmønte 750 af disse ekstra sommerhusgrunde. Dertil kommer, at 4 kommuner har ønsket at tilbageføre i alt 264 ubebyggede sommerhusgrunde mere, end de ønsker at udlægge, hvorfor disse 264 grunde kan fordeles blandt de øvrige kommuner. Ansøgninger om i alt 1.014 sommerhusgrunde kan således imødekommes foruden de grunde, der omplaceres 1:1 i samme kommune.

Samlet set kan der dermed udlægges op til 2.187 sommerhusgrunde i kommunerne. Alle sommerhusgrunde skal udlægges jf. kriterierne herfor i planloven, herunder at der ikke kan udlægges nye sommerhusgrunde inden for naturområder beskyttet af naturbeskyttelsesloven eller strandbeskyttelseslinjen eller i klitfredede områder.

Aftalepartnerne er enige om at samle kapaciteten af sommerhuse, hvor turismepotentialet er størst, og hvor udlægget understøtter vækst og udvikling lokalt, men samtidig sikre en vis spredning af sommerhusgrundene på tværs af kommunerne. Aftalepartnerne er på denne baggrund enige om den fordeling af sommerhusgrunde mellem kommunerne, der fremgår af bilag 1.

1.2 Solnedgangsklausul på 4 år

Efter udstedelse af det kommende landsplandirektiv for udlæg og omplacering af sommerhusområder skal kommunerne udarbejde og vedtage lokalplaner for at kunne udnytte de nye sommerhusområder, samt for at tilbageføre allerede lokalplanlagte sommerhusområder til landzone.

Efter planloven kan et landsplandirektiv for udlæg og omplacering af sommerhusområder indeholde en 'solnedgangsklausul', som medfører, at sommerhusområder udlagt i landsplandirektivet bortfalder, hvis der ikke er udarbejdet lokalplaner herfor indenfor 8 år. En solnedgangsklausul har til hensigt at sikre, at udlæg af nye sommerhusgrunde følger behovet for og efterspørgslen efter nye sommerhusgrunde.

Aftalepartnerne er enige om at de sommerhusgrunde, som kommunerne får mulighed for at udlægge, hurtigt skal ud at virke til gavn for dansk turisme. Aftalepartnerne er derfor enige om at ændre planloven med henblik på, at der kan indføres en solnedgangsklausul i landsplandirektiver herom på 4 år, således at sommerhusgrunde, der ikke er udlagt ved lokalplan indenfor 4 år fra landsplandirektivets ikrafttræden, bortfalder. Den kortere solnedgangsklausul kræver lovændring og får derfor først virkning fra næste ansøgningsrunde for udlæg og omplacering af kystnære sommerhusområder, som igangsættes i 2019. Sommerhusgrunde, der bortfalder som følge af solnedgangsklausulen, kan udlægges andre steder indenfor kystnærhedszonen indenfor rammerne af planloven.

1.3 Grønne områder i nye, større sommerhusområder

Omfanget af de kommende sommerhusområder varierer i størrelse og antal sommerhusgrunde. I store, sammenhængende sommerhusområder vil offentlig adgang til grønne og rekreative arealer gøre sommerhusområderne attraktive for besøgende og desuden skabe større naturværdi.

Aftalepartnerne er enige om, at der i det kommende landsplandirektiv fastsættes forhold for udlæg og omplacering af nye, større sommerhusområder i kommunerne, som sikrer, at der i den forbindelse forestås udlæg af grønne og rekreative områder med henblik på at bidrage positivt til den omkringliggende natur og også gerne til gode naturoplevelser.

Konkret indføres derfor følgende tre forhold i det kommende landsplandirektiv for udlæg og omplacering af sommerhusområder:

- For nye sommerhusområder, der forventes at skulle indeholde 100 eller flere sommerhusgrunde og/eller udgøre 12 ha eller mere, skal minimum 4 pct. af arealet som udgangspunkt udlægges til et eller flere offentligt tilgængelige, rekreative og grønne arealer med højt naturindhold.
- For nye sommerhusområder, der forventes at skulle indeholde 100 eller flere sommerhusgrunde og/eller udgøre 12 ha eller mere, skal kommunerne i den videre planlægning sikre etablering af en offentlig grøn sti gennem området.

- Kommunerne skal i den videre planlægning for sommerhusområderne som udgangspunkt placere det ovenfor nævnte rekreative og grønne areal indenfor det udpegede sommerhusområde eller i umiddelbar tilknytning til det udpegede sommerhusområde, så det så vidt muligt bidrager positivt til den omkringliggende natur.

2. Styrket naturhensyn

Med udlæg og omplacering af sommerhusområder øges aktiviteten i en række kystnære områder. Det er i den forbindelse vigtigt at sikre balancen mellem beskyttelse og benyttelse af naturen. De nye muligheder for udviklingen af turismen skal således ses i sammenhæng med bl.a. implementeringen af Aftale om Naturpakken, hvor biodiversiteten i skovene styrkes gennem udlægning af 13.800 ha urørt skov (10.200 ha) og anden biodiversitetsskov (3.600 ha). Hermed vil der samlet set være mindst 25.000 ha statslig og privat biodiversitetsskov, herunder 19.300 ha urørt skov.

I forlængelse af den nuværende indsats er der aftalt følgende:

2.1. Styrkelse af Grønt Danmarkskort

Med *Danmark i bedre balance* fra juni 2016 er aftalt en forstærket indsats for større og bedre sammenhængende naturområder, baseret på Grønt Danmarkskort, herunder krav om at kommunernes udpegning af udviklingsområder skal ske parallelt med kommunernes udpegning af eksisterende og potentielle naturområder til Grønt Danmarkskort, således at såvel udviklingsområder som indsatsen for at sikre flere og større sammenhængende naturområder kommer til at indgå integreret i kommuneplanlægningen. Kommunerne skal løbende revidere deres planlægning herunder for Grønt Danmarkskort og skal i den forbindelse redegøre for planens forudsætninger.

Kommunerne skal nu for første gang samlet udpege Grønt Danmarkskort på baggrund af anbefalinger fra de lokale naturråd, der er afgivet i juli 2018. Aftaleparterne er enige om en yderligere styrkelse af arbejdet med Grønt Danmarkskort ved i planloven at stille krav om, at kommunerne i forbindelse med kommuneplanen skal redegøre for, i hvor høj grad deres planlægning for udvikling af naturområder inden for Grønt Danmarkskort kan siges at være realiseret. Aftaleparterne er enige om, at der i perioden 2019-2022 afsættes i alt 2,4 mio. kr. til indsatsen.

Ud over udpegning af Grønt Danmarkskort skal kommunerne allerede i dag udpege områder med særlige landskabsinteresser fx større sammenhængende landskaber og områder med særlig geologisk værdi med henblik på at sikre disse værdier.

2.2 Styrket parallelitet mellem udpegning af udviklingsområder og Grønt Danmarkskort

I oktober 2017 er gennemført første ansøgningsrunde i forhold til udlæg af udviklingsområder i kystnærhedszonen. Aftaleparterne er enige om at styrke paralleliteten mellem udpegningen af udviklingsområder og udpegning af Grønt Danmarkskort i forbindelse med denne ansøgningsrunde, i lyset af at de lokale naturråd først har afsluttet deres arbejde efter ansøgningsfristen.

Aftaleparterne er således enige om, at der i det kommende landsplandirektiv om udlæg af udviklingsområder, der ventes sendt i høring primo 2019, vil blive indarbejdet en betingelse om, at de konkrete udpegninger af udviklingsområder først træder i kraft, når kommunen har gennemført

deres planlægning for Grønt Danmarkskort, samt at udpegningen ikke vil omfatte arealer, som kommunalbestyrelsen herved har udpeget til Grønt Danmarkskort.

2.3 Bynære drikkevandsskove gennem statslig skovrejsning

Statslig skovrejsning er med til at sikre grundvandet. Det skyldes, at der i de rejste skove ikke anvendes pesticider eller næringsstoffer, hvorved udledningen af disse til overfladevandet mindskes. Således bidrager skovrejsning til opnåelse af målene i vandplanerne. Nye skove binder samtidig CO₂ fra atmosfæren og bidrager dermed også til klimaindsatsen.

Nye statslige skove placeres bynært og giver samtidig med drikkevandsbeskyttelsen flere borgere bedre mulighed for at opleve naturen tæt på deres bopæl.

Miljø- og Fødevarerministeriet (Naturstyrelsen) etablerer pt. ca. 200 ha ny statsskov hvert år. De nye statsskove anlægges for finanslovsmidler kombineret med medfinansiering fra forsyningsselskaber og kommuner. Medfinansieringen skal udgøre minimum 50 pct. af arealprisen, før et skovrejsningsprojekt iværksættes.

De nye statsskove etableres ved opkøb af private landbrugsarealer ved frivillig handel (ekspropriation er ikke tilladt), overtagelse af kommunale landbrugsarealer eller overtagelse af arealer købt af forsyningsselskaber. Naturstyrelsen står for den efterfølgende tilplantning, etablering af stiforløb, m.v. samt den løbende drift. I dag har Naturstyrelsen ca. 30 aktive skovrejsningsprojekter i samarbejde med forskellige kommuner og forsyningsselskaber landet over.

På finansloven er der i 2018 afsat 34,3 mio. kroner og i 2019-2021 er der afsat 21,1 mio. kroner årligt til statslig skovrejsning.

Aftaleparterne er enige om, at der i perioden 2019-2022 afsættes yderligere i alt 22,6 mio. kr. til statslig skovrejsning. Det forventes, at der på baggrund af denne aftale samlet set vil kunne opføres yderligere ca. 150 ha bynær drikkevandsskov.

2.4 Mere urørt skov på private arealer

Urørt skov er en billig og effektiv måde til at fremme biodiversiteten og har stor effekt i forhold til at fremme forholdene for en lang række truede arter. Som en del af naturpakken er derfor besluttet at udlægge 10.200 ha urørt skov og 3.600 ha anden biodiversitetsskov.

Aftaleparterne er enige om, at der i perioden 2019-2022 afsættes yderligere i alt 5 mio. kr. til urørt skov på private arealer. Det forventes, at der på baggrund af denne aftale vil kunne opføres yderligere mindst 35 ha urørt privat skov.

2.5 Bedre planlægning der mindsker trafikstøj

Trafikstøj er et stort samfundsproblem med gener og en række alvorlige helbredseffekter til følge. Over 700.000 boliger i Danmark er udsat for støj fra veje, der overskrider de gældende vejledende grænseværdi og heraf er ca. 140.000 boliger stærkt støjbelastet. Vejdirektoratet har fokus på at nedbringe støjen når der planlægges og bygges nye statslige vejanlæg, idet der indarbejdes støjdempende indsatser i projektet. Vejdirektoratet arbejder desuden løbende med udviklingsaktiviteter for at målrette, forbedre og optimere indsatsen mod vejstøj.

Langt størstedelen af de støjbelastede boliger ligger langs kommunale veje. Kommunerne har allerede i dag en del redskaber til at bekæmpe vejstøj fx ved støjreducerende asfalt, nedsættelse af hastighedsgrænser og omlægning af trafikken mv., herunder i planloven, der rummer mulighed for at kommunerne kan nedbringe trafikstøjen ved fx at planlægge for opførelse af støjafskærmning i form af støjskærme eller ved at anvende mindre støjfølsom byggeri som støjskærm langs eksisterende veje. Støjdæmpende initiativer kræver i mange tilfælde betydelige investeringer, og kan dermed sætte begrænsninger ift at reducere antallet af eksisterende støjbelastede boliger.

Aftaleparterne er enige om behovet for at kigge på, hvordan man kan mindske trafikstøj i boligområder. Der igangsættes derfor et servicetjek af, om kommunerne i planloven kan gives yderligere redskaber og muligheder for forebyggelse og reduktion af vejstøj. Regeringen vil som en del heraf åbne mulighed for at opføre støjvolde i de grønne kiler langs motorvejen, i forbindelse med den igangværende revision af Fingerplanen.

Aftaleparterne noterer sig i øvrigt, at en omlægning til el-biler i fremtiden vil medvirke til mindre vejstøj i byerne, idet motorstøjen ved lave hastigheder i dag overstiger dækstøjen.

2.6 Bedre adgang til naturen

Naturoplevelser og friluftsliv bidrager til både større livskvalitet og folkesundhed. Aftaleparterne er derfor enige om, at flere danskere skal have mulighed for at benytte sig af naturens tilbud.

Aftaleparterne noterer sig, at Miljøstyrelsen, som sekretariat for adgangsforum, der er et uformelt samarbejde mellem organisationer og myndigheder, og som har til formål at drøfte spørgsmål om offentlighedens adgang til naturen, vil tage initiativ til, at forbedring af den generelle adgang til naturen drøftes på forummets næste møde.

2.7 Klimatilpasning

Aftaleparterne noterer sig, at energi-, forsynings- og klimaministeren omkring årsskiftet 2018/2019 præsenterer et forslag til nye regler for vandselskabernes klimatilpasning for forligskredsen bag ”Aftale om en ny og forbedret regulering af den danske vandsektor” med henblik på efterfølgende forhandlinger i denne aftalekreds”

2.8 Multifunktionel jordfordeling

Multifunktionel jordfordeling, er en god måde at sammentænke landbrugsproduktion med bl.a. biodiversitet, klimagasreduktion, klimatilpasning, ammoniakudfordring, kvælstofreduktion, friluftsliv samt landdistriktsudvikling.

Aftaleparterne noterer sig, at med ”hjælpepakke til landbruget” fra september 2018 har regeringen, S og DF besluttet at etablere en multifunktionel jordfordelingsfond på 150 mio. kr., som skal fremme multifunktionel jordfordeling gennem køb og salg af landbrugsjorde mv. Miljø- og Fødevarerministeriet vil inddrage relevante parter i forberedelsen af indsatsen.

Opfølgning på aftalen

Den aftalte ændring af planloven for så vidt angår præcisering af redegørelseskravet for Grønt Danmarkskort og den halverede solnedgangsklausul gennemføres ved lovgivning senest i folketingsåret 2019/20. Aftaleparterne er enige om at stemme for lovforslaget.

Erhvervsministeren forestår udlæg af de 2.187 sommerhusgrunde i et landsplansdirektiv, der udstedes i foråret 2019. Der igangsættes en ny ansøgningsrunde for udlæg og omplacering af kystnære sommerhusområder med frist for kommunernes ansøgninger 1. december 2019.

Aftaleparterne er enige om, at finansiering af den styrkede indsats for Grønt Danmarkskort, forhøjelsen af beløbet afsat til statslig skovrejsning til bynær drikkevandsskov og de yderligere midler til urørt skov på private arealer finansieres ved reserven til grønne initiativer på finansloven for 2019.

BILAG 1: Fordeling af nye sommerhusgrunde mellem kommunerne

Kommune	Antal sommerhusgrunde der vil kunne udlægges
Assens	14
Faxe	22
Faaborg-Midtfyn	40
Hedensted	194
Hjørring	79
Jammerbugt	29
Lemvig	146
Lolland	168
Mariagerfjord	15
Nordfyn	97
Odder	72
Ringkøbing-Skjern	483
Stevns	18
Syddjurs	340
Sønderborg	190
Varde	99
Vordingborg	24
Ærø	58
Aabenraa	24
Aalborg	75
<i>Totalt antal grunde</i>	<i>2.187</i>